



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 938/2019
09.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Александар Грујчић, адвокат из ..., и Бојан Јовић, адвокат из ..., против туженог ОДС „ЕПС Дистрибуције“ ДОО Београд, Огранак ЕД Лозница, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2433/18 од 01.11.2018. године, у седници одржаној 09.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ се пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2433/18 од 01.11.2018. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лозници П1 99/17 од 29.05.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плати 3.625,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П1 99/17 од 29.05.2018. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име дела неисплаћене отпремнине утврђене решењем о исплати отпремнине због одласка у пензију од 16.01.2017. године плати 60.183,24 динара, са законском затезном каматом почев од 17.01.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 53.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, док је захтев тужиоца преко досуђеног а до траженог износа 58.500,00 динара на име трошкова поступка одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2433/18 од 01.11.2018. године, преиначена је у усвајајућем делу првостепена пресуда и одбијен захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати 60.183,24 динара са затезном каматом од 17.01.2017. године до исплате и накнади трошкове поступка у висини од 53.300,00 динара, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност другостепене пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог. Одлуком директора туженог од 13.03.2014. године одобрен је зајам запосленима, уз обавезу враћања зајма до престанка радног односа. Тужилац је 13.03.2014. године потписао изјаву, којом је дао сагласност да се у периоду враћања зајма од његове зараде или накнаде зараде обуставља припадајући износ на име отплате зајма, под условима, на начин и у роковима који ће накнадно бити споразумно одређени од стране директора туженог и представника синдиката туженог, а у случају престанка радног односа пре истека рока за отплату зајма, да ће неотплаћени део зајма врати приликом престанка радног односа. Странке су 28.12.2016. године закључиле споразум о престанку радног односа са 30.12.2016. године, а тужени је 16.01.2017. године донео решење о исплати отпремнине тужиоцу, због одласка у пензију, у висини од 354.177,00 динара. Тужени није поступио по наведеном решењу, већ је тужиоцу на име отпремнине исплатио 293.993,80 динара, јер је износ који је требао да исплати на име отпремнине умањио за износ зајма од 60.183,24 динара. Тужилац није дао сагласност да се износ зајма одбије од отпремнине.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд усвојио захтев тужиоца, јер је сматрао да је тужени неовлашћено и самовољно тужиоцу ускратио исплату 60.183,24 динара по основу отпремнине, са образложењем да је тужени тужиоцу могао да одбије износ дат на име зајма од зараде, односно накнаде зараде и то обустављањем припадајућег износа рате за отплату зајма, како је то и предвиђено чланом 4. Протокола од 11.03.2014. године, али не и да му износ дат на име зајма одбије од отпремнине, јер тужилац није дао сагласност за одбијање износа датог на име зајма од отпремнине, а запослени се, сагласно одредби члана 60. став 4. Устава Републике Србије не може одрећи потраживања из радног односа, а уколико таква изјава постоји, да она не производи правно дејство.

Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и одбио, као неоснован захтев тужиоца, сматрајући да је првостепени суд пропустио да цени Протокол о исплати зајма запосленима у ЕПС-у и изјаву тужиоца од 13.03.2014. године, којом се тужилац сагласио о начину враћања зајма, да је наведеним актима на несумњив начин утврђено да се тужилац обавезао да ће, уколико му радни однос престане пре истека крајњег рока за отплату зајма, односно ако не отплати зајам до престанка радног односа, неотплаћени износ зајма вратити приликом престанка радног односа, и да је стога преостали дуг тужиоца исплаћен у складу са чланом 5. Протокола о исплати зајма запосленима у ЕПС-у и по основу сагласности тужиоца за једнократну исплату преосталог дуга, а да није од значаја то што је остатак зајма враћен од износа отпремнине, јер и она представља збир зарада од којих је предвиђено враћање зајма и тиме се тужилац није одрекао дела отпремнине, него исплате у складу са изјавом о начину враћања зајма, те да је захтев тужиоца на основу члана 557. и 562. став 1. Закона о облигационим односима неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, побијана пресуда заснована је на погрешној примени материјалног права.

Чланом 119. став 1. тачка 1. Закона о раду, прописано је да послодавац је дужан да исплати, у складу са општим актом запосленом отпремнину при одласку у пензију, најмање у висини две просечне зараде.

Према члану 60. став 4. Устава Републике Србије, нико се не може одрећи права на правичну накнаду за рад и на правну заштиту за случај престанка радног односа.

Када се имају у виду напред цитиране одредбе Закона о раду и Устава РС, а код утврђеног, да је тужени 16.01.2017. године донео решење о исплати отпремнине тужиоцу, због одласка у пензију, у висини од 354.177,00 динара, односно утврдио право тужиоцу на отпремнину и њену висину, а како решењем о исплати није било предвиђено да ће се износ на име отпремнине умањити или пребити за износ дат на име зајма који је тужиоцу исплаћен у марту 2014. године, то је тужени био у обавези да тужиоцу исплати отпремнину у висини коју је утврдио решењем, будући да отпремнина није могла бити умањена за износ одобреног, а невраћеног зајма. Потраживање тужиоца према туженом, исплата отпремнине и потраживање туженог према тужиоцу, исплата одобреног зајма није подобна за пребијање, јер се не може заплениити, а осим тога према члану 60. став 4. Устава РС нико се не може одрећи права на правичну накнаду за рад и на правну заштиту за случај престанка радног односа.

С обзиром на наведено, како је другостепени суд на утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, то је Врховни касациони суд преиначио другостепену одлуку и на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу, који је успео у поступку по ревизији, на основу чл. 153, 154, 163. и 165. став 2. ЗПП, а према важећој АТ и ТТ досуђени су трошкови ревизијског поступка у висини од 33.625,00 динара и то за састав ревизије 12.000,00 динара, за судску таксу на ревизију 8.650,00 динара и судску таксу на ревизијску пресуду 12.975,00 динара, са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић